

Влада на Република Северна Македонија
Државен Инспекторат за животна средина

**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА
СРЕДИНА ЗА ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-ЈУНИ 2021 ГОДИНА**

Дел. Бр.	<u>02-921/1</u>	<u>Ана Петровска</u> [име и презиме]
Датум:	<u>29.07.2021 година</u>	<u>В.Д. Директор</u> [функција / звање на раководител на инспекциска служба]
Место:	<u>Скопје</u> (м.п.)	<u>[потпис]</u>

Резиме

Со Шестмесечниот Извештај за периодот јануари-јуни 2021 година се опфатени надлежностите на Државните Инспектори за животна средина, водостопанство и заштита на природата од Државниот Инспекторат за животна средина како и преглед на остварените ризици за планирање на инспекцискиот надзор.

Во извештајот исто така е прикажана и организациската поставеност на инспекциската служба и раководењето со истата, а даден е и табеларен приказ на сите инспектори кои вршат инспекциски надзор во сите три области, животна средина, природа, водостопанство.

Во делот инспекциски надзор табеларно се прикажани податоци за сите реализирани инспекциски надзори по општини.

Делот за обуките на инспекторите и административните службеници ги содржи сите информации за реализирани обуки согласно годишните програми за реализација на истите.

Реализацијата на Буџетот и финансирањето на Инспекторатот за првите 6 месеци од 2021 година се прикажани табеларно со предвидените буџетски ставки по разни основи кои се идентични за сите државни институции.

Делот наменет за меѓународна соработка ги содржи активностите поврзани со овој вид соработка.

Шестмесечниот Извештај завршува со информација за сите останати активности на Инспекторатот реализирани во првото полугодие од 2021 година вклучително Заклучоци и Препораки со кои е дадена општа оценка на оствареноста на зацртаните цели и планови.

Управување со ризици

Државниот Инспекторат за животна средина врз основа на Одлука за утврдување на коефициенти на сложеност на инспекцискиот надзор донесена од страна на Директорот на ДИЖС, применува Методологија за проценка на ризик при вршење на инспекциските надзори во областа на животната средина. Оваа методологија се однесува на сите субјекти кои се предмет на инспекциски надзор од областа на животната средина, а се применува од државните инспектори од Државниот инспекторат за животна средина и инспекторите од областа на животната средина на локално ниво-овластените инспектори за животна средина. Со оваа методологија се применуваат и одредбите од Правилникот за елементите на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекциски надзор врз основа на проценка на ризик (Сл.Весник на РСМ бр.247/19). Како елементи за проценка на ризик се употребени следните 2 групи: Тежина на штетните последици и

Веројатноста за случување на последиците. Секоја од групите од оваа методологија опфаќа 3 нивоа, и тоа: Ниво 1 – низок степен на ризик, Ниво 2 - среден степен на ризик и Ниво 3 – висок степен на ризик.

Ниво 1: Субјектот врши дејност согласно одредбите Законот за управување со пакување и отпад од пакување, Законот за управување со батерии и акумулатори и отпад од батерии и акумулатори, Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпад од електрична и електронска опрема, Законот за заштита од бучава во животната средина, Законот за заштита на природата (собирање на билки и растенија), и други закони неспомнати на друго место од овој член (Законот за хемикалии, Законот за генетски модифицирани организми, и друго).

Ниво 2: Субјектот врши дејност согласно одредбите Законот за животната средина (дејности опфатени со Уредбата за елаборати и други дејности неспомнати на друго место), Законот за управување со отпад (постапување со неопасен отпад), Законот за заштита на природата (заштитени подрачја), Закон за квалитет на амбиенталниот воздух, Закон за минерални суровини, и други закони неспомнати на друго место од овој член.

Ниво 3: Субјектот врши дејност согласно одредбите Законот за животната средина (дејности опфатени со Уредбата за А и Б инсталации), Законот за управување со отпад (постапување со неопасен отпад), Закон за води, и други закони неспомнати на друго место од овој член.

Нивоата на веројатноста за случување на штетните последици се определени со следните функционирања на субјектите:

Ниво 1: Субјектот работи согласно законските прописи и други стандарди*, и соработува со службите**.

Ниво 2: Субјектот повремено врши лесни отстапувања*** од законските прописи, има воведено други стандарди за работа, и соработува со службите.

Ниво 3: Субјектот често врши сериозни отстапувања**** од законските прописи, нема воведено некакви стандарди за работа, и не соработува со службите.

Проценката на ризик се врши за секој субјект поединечно, на принцип на матрицата 3x3.

Во Годишниот План за работа на Државниот Инспекторат за животна средина за 2021 година постоечката анализа на ризик се заснова на обработените податоци од претходно извршени надзори, како и на податоците од работењето на Државниот Инспекторат за животна средина во текот на 2020 година. Принципот на превенција има исто така висок степен на застапеност при одредување на критериумите за определување на ризичните области. Ризиците се утврдени врз основа на:

- бројот на неправилности и изречените мерки според сектори,

- повторувањето на неправилностите кај одделни инсталации или носители на дозволи,
- влијанието на неправилностите врз животната средина, природата и водите.

Областите во кои се јавиле ризици беа следните:

- заштита на животната средина
 - o индустриско спречување и контрола на загадувањето (контрола на условите наведени во интегрираните еколошки дозволи);
 - o контрола на условите наведени во Елаборатите за заштита на животната средина
- управувањето со отпадот (комунален отпад, пакување и отпад од пакување, опасен индустриски отпад и посебни текови: отпадно масло, батерии и акумулатори, електронски и електричен отпад и друго);
- заштита на водите (контрола на дозволи за регулација на речни корита, водостопански дозволи за зафат и испуштање на водите, водостопанско објекти - брани и акумулации и системи за наводнување, надзор над плаќање надоместоци и примена на новите цени за водни услуги итн.);
- заштита на природата (контрола на субјектите кои управуваат со заштитените подрачја и реализација на плановите за управување, недозволено депонирање на отпад на територијата на заштитеното подрачје, појава на пожари, недозволено собирање на заштитени животински и растителни видови итн.).

Утврдувањето на ризикот се спроведува од државните инспектори за животна средина, државните инспектори за заштита на природата и водостопанските инспектори во соработка со експерти од различни области на животната средина, универзитетската и бизнис заедницата преку размена на информации, увид во документација и извештаи за извршени лабораториски испитувања од надлежни институции и овластени и/или акредитирани лаборатории за животна средина.

Во првиот шестмесечен период од 2021 година нема промени во состојбата со проценетите ризици од претходната година.

Организација и раководење

Државниот Инспекторат за животна средина е орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање, со својство на правно лице.

Со работата на Инспекторатот во моментот раководи В.Д. Директор. Раководител на Сектор е највисок административен службеник во Инспекторатот. Во случај на отсуство или спреченост, согласно постоечката систематизација Директорот го заменува административен службеник со сите негови овластувања и одговорности, врз основа на овластување од директорот на Инспекторатот.

Со секторите раководат административни службеници со звање раководител на сектор. Во случај на отсуство или спреченост на раководителот на сектор, со секторот раководи раководител на одделение, врз основа на овластување од Директорот.

Со одделенијата раководат административни службеници со звање раководител на одделение, а во случај на отсуство или спреченост на раководителот на одделението, со одделението раководи стручен административен службеник со највисоко звање во одделението кој го определува раководителот на секторот.

Заради остварување на законските надлежности, во Инспекторатот се формираат следните организациони единици:

(1) Сектор за инспекциски надзор во животната средина и природата со следните одделенија:

- подрачно одделение за инспекциски надзор во животната средина за Скопски регион-седиште Скопје;
- подрачно одделение за инспекциски надзор во животната средина за Полошки регион-седиште Тетово;
- подрачно одделение за инспекциски надзор во животната средина за Североисточен и Источен регион-седиште Пробиштип;
- подрачно одделение за инспекциски надзор во животната средина за Пелагониски и Југозападен регион-седиште Битола и
- подрачно одделение за инспекциски надзор во животната средина за Вардарски и Југоисточен регион-седиште Струмица и
- подрачно одделение за инспекциски надзор во природата-седиште Скопје.

Секторот за инспекциски надзор во животната средина и природата се состои од шест подрачни одделенија и ги врши следните работи:

- ја остварува и спроведува годишната програма за работа на Инспекторатот;
- врши инспекциски надзор од областа на животната средина и природата;
- изготвува планови и извештаи за работата на Секторот согласно прописите за инспекциски надзор и прописите од областа на животната средина и природата;
- изготвува информации и други потребни документи за спроведување на прописите од областа на животната средина и природата;
- доставува мислења и предлози до Секторот за координација на работата на Државниот инспекторат за животна средина за покренување иницијатива за измена и дополнување на прописите од областа на животната средина и природата како и за подготовка на други документи од областа на Инспекторатот;
- врши редовно и навремено ажурирање на електронската база на податоци на Инспекторатот од извршените инспекциски надзори и се грижи за нивната точност, и

- соработува со другите организациони единици во Инспекторатот за работи кои се од заеднички интерес за Инспекторатот.

(2) Сектор за водостопанска инспекција, со следните одделенија:

- Подрачно одделение за водостопанска инспекција – Запад-седиште Скопје и
- Подрачно одделение за водостопанска инспекција – Исток-седиште Скопје.

Во моментот во секторот за водостопанска инспекција се вработени двајца водостопански инспектори – еден Главен водостопански инспектор и еден инспектор. Овој број на инспектори е недоволен за адекватно инспектирање на правните субјекти што вршат водостопански дејности.

Согласно Актот за систематизација во овој сектор треба да се вршат следните активности:

- инспекциски надзор согласно законските прописи;
- ја остварува и спроведува годишната програма за работа на инспекторатот;
- изготвува планови и извештаи за работата на Секторот согласно прописите за инспекциски надзор и прописите од областа на водите;
- изготвува информации за спроведување на прописите од областа на водите и животната средина и дава мислења за подготовка на материјали и документи од надлежност на Инспекторатот;
- доставува мислења и предлози до Секторот за координација на работата на Државниот инспекторат за животна средина за покренување иницијатива за измена и дополнување на прописите од областа на животната средина и водите како и за подготовка на други документи од областа на Инспекторатот;
- обезбедува редовно и навремено ажурирање на електронската база на податоци на Инспекторатот од извршените инспекциски надзори и се грижи за нивната точност и
- соработува со другите организацион единици во Инспекторатот за работи кои се од заеднички интерес за Инспекторатот.

(3) Сектор за координација, општи и правни работи и јавни набавки со следните одделенија со седиште во Скопје:

- Одделение за општи и правни работи и набавки и
- Одделение за поддршка, аналитика и меѓународна соработка на инспекторатот.

Во моментот во овој сектор има двајца вработени, од кои едниот е раководител на одделението за поддршка, аналитика и меѓународна соработка, а другиот е виш соработник во одделението за финансиски прашања.

Секторот за координација, општи и правни работи и набавки ги врши следните работи:

- ја координира подготовката на планските и стратешките документи од надлежност на Инспекторатот;
- ги следи и применува прописите од делокруг на Секторот;
- ја координира подготовката на мислења, информации и други документи од областа на животната средина со другите организациони единици во рамките на Инспекторатот;
- остварува соработка во областа на нормативно-правните работи со другите органи, а особено со Министерството за животна средина и просторно планирање;
- покренува иницијатива за изменување и дополнување на прописите од областа на животната средина;
- го следи текот на прекршочните и кривичните постапки пред надлежните органи, а во кои Инспекторатот се јавува како странка;
- постапува по претставките доставени до Инспекторатот;
- ја координира подготовката и реализацијата на проекти од областа на животната средина;
- предлага иницијативи за соработка во областа на животната средина;
- ја координира подготовката на стратешкиот план на инспекторатот;
- се грижи за одржување и функционирање на електронската база на податоци на Инспекторатот;
- се грижи за одржување, функционирање и ажурирање на веб страната на Инспекторатот;
- спроведува јавни набавки согласно годишната програма за јавни набавки;
- се грижи за примена на прописите од областа на архивското и канцелариското работење како и прописите со кои се регулира работниот однос на вработените во Инспекторатот и
- врши и други работи кои се во надлежност на Секторот.

(4) Одделение за финансиски прашања

Во моментот има само еден вработен во одделението за финансиски прашања на инспекторатот (виш соработник за финансиски прашања). За покомплексни финансиски прашања се грижи надворешен соработник со кој е склучен Договор за дело. Согласно систематизацијата, ова одделение треба да ги врши следните работи:

- Планирање на буџетот на инспекторатот
- Сметководствени активности за евидентирање на основните средствата согласно законската регулатива;
- Внатрешна контрола на буџетското, сметководственото и финансиско-материјалното работење согласно Законот за буџет, Законот за извршување на буџетот, Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и другите прописи од областа на буџетското, финансиското и сметководственото работење за обезбедување на средства за потребите на инспекторатот,
- Планирање на динамика на користење на финансиските ресурси,

- Извршување на плаќање и нивно евидентирање, Управување со имотот и опремата, Подготвување на проекции за буџетот на инспекторатот за следната година, следење на извршување на буџетот на инспекторатот и подготовка на извештаи за искористување на буџетот;
- Развој на стратегии за поддршка на менаџмент активностите во рамките на инспекторатот-развој на стратегии за обезбедување дека ресурсите се користат соодветно за да се постигнат договорените и утврдени резултати.
- Вршење на Сметководствени активности (благајничко работење, ликвидатура, контирање и др.); Финансиска пресметка и евиденција; Персонална финансиска пресметка и евиденција; Планирање на приходи и расходи во фаза на подготовка и извршување на буџет; Стратешко планирање и буџетирање; Буџетска контрола; Финансиска статистика; Финансиска анализа; Финансиско известување; Евиденција и
- Управување со основни средства; Интерна финансиска контрола; Мерење на финансиски резултати (ефикасност на функции).
- Исплата на плати, храна, превоз, даноци и придонеси од плата.

Во првите шест месеци од 2021 година имаше 3 нови вработувања (1-советни-инспектор и 2 административни работници) по пат на преземање со Одлука на Владата на РСМ од Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците, а немаше пензионирања на инспектори, односно останати административни работници.

Министерството за финансии во јуни 2021 година го одобри ревидираниот План за вработување со кој се предвидуваат 7 нови вработувања и едно унапредување. Новите вработувања се следните:

- Генерален инспектор за животна средина
- Инспектор за инспекциски надзор во животната средина - Сектор за инспекциски надзор за животната средина и природата, Скопски регион
- Помлад инспектор за инспекциски надзор во животната средина - Сектор за инспекциски надзор за животната средина и природата, Скопски регион
- Помлад инспектор за инспекциски надзор на животната средина Сектор за инспекциски надзор во животна средина и природата, Североисточен и источен регион, со седиште во Пробиштип
- Инспектор за инспекциски надзор во животната средина – Сектор за инспекциски надзор во животна средина и природата, Североисточен и источен регион, со седиште во Куманово
- Инспектор за инспекциски надзор на животната средина Сектор за инспекциски надзор во животна средина и природата, Вардарски и Југоисточен регион, со седиште во Велес
- Помлад соработник за аналитика и меѓународна соработка на инспекторатот, Сектор за координација, правни и општи работи и набавки, Одделение за поддршка, аналитика и меѓународна соработка на инспекторатот

Новите вработувања ќе се реализираат во втората половина на 2021 година.

Табела 4 Преглед на бројот на инспектори кои вршат инспекциски надзор, по вид, возраст и звање 01.01-30.06.2021 година

Вид	Инспектор за животна средина						Инспектор за природа						Инспектор за води						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Ниво-Звање/Возраст																								
Б1 - генерален инспектор						0						0						0						0
Б2 - главен инспектор				1		1						0					1	1				2		2
Б3 - пом. главен инспектор						0						0						0						0
Б4 - виш инспектор				2		2						0						0				2		2
В1 - советник инспектор		1	4	7		12			1			1				1		1		1	5	8		14
В2 - самостоен инспектор						0						0						0						0
В3 - помошник инспектор						0						0						0						0
В4 - помлад инспектор	1					1						0						0						1
Вкупно	1	1	4	10	0	16	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	19

Табела 5 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во период 01.01-30.06.2021 година

Вид	Инспектор за животна средина			Инспектор за природа			Инспектор за води			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Б1 – генерален инспектор			0			0			0			0
Б2 – главен инспектор			0			0			0			0
Б3 – пом. глав. инспектор			0			0			0			0
Б4 – виш инспектор			0			0			0			0
В1 – советник инспектор			1			0			0			1
В2 – самостоен инспектор			0			0			0			0
В3 – помошник инспектор			0			0			0			0
В4 – помлад инспектор			0			0			0			0
Вкупно			1			0			0			1

Инспекциски надзор

Општи Цели кои се остваруваат со инспекцискиот надзор се:

- зголемување на степенот на спроведување на законодавство од областа на животната средина во однос на 2020 година,

Индикатор: Извештај за прогресот на РСМ во однос на апроксимацијата со барањата на ЕУ

- реализирање на месечните планови

Индикатор: Шестмесечни Извештаи

- мониторинг на условите одредени во еколошките дозволи и елаборатите за заштита на животната средина

Индикатор: Континуирано, при спроведувањето на инспекциските надзори

- примена на законската регулатива од страна на правните субјекти кои се предмет на надзор,

Индикатор: Намалување на број на санкции

- превенција од евентуални штети предизвикани од секаков вид на неспроведување на задолженијата од дозволите и еколошките елаборати;

Индикатор: Немање еколошки инциденти

- навремено преземање мерки и санкции заради намалување или отстранување на последиците од неспроведување на законските одредби од страна на субјектите кои се предмет на надзор;

Индикатор: Акти во инспекциска постапка

- воспоставување и спроведување законски процедури, мерки и активности за намалување на неправилностите во работењето и намалување на евентуалниот ризик по заштитата на животната средина; Организација на едукација, обуки
- ефективно и ефикасно користење на капацитетите и човечките ресурси на субјектите предмет на инспекцискиот надзор во заштитата на животната средина;

Индикатор: Примена на Методологијата за интегрирана процена на ризици при планирањето на надзорите.

Во периодот јануари-јуни 2021 година се планирани **866 инспекциски надзори**, од кои 793 редовни инспекциски надзори, 72 контролни инспекциски надзори и 1 планиран вонреден надзор. Во овој период се реализирани **1.132 инспекциски надзори** од кои 741 редовни, 171 контролни и 220 вонредни инспекциски надзори. Притоа планот е надминат за 266 надзори, односно за 30,7%.

Утврдени се 363 неправилности/законски повреди. Покренати се 43 прекршочни постапки, од кои 36 санкции се глоба-платен налог, а исто така се покренати 2 (две) кривични постапки (за случаите со насип на земја во населено место Далјан, Охрид и опожарување на трска во Струга).

Табела 6 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во првото полугодие на 2021 година, по региони и општини

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контр ол.		
	Вардарски регион	82	21	11	114	30
1	Велес	16	3	0	19	2
2	Градско	12	0	1	13	8
3	Демир Капија	4	1	1	6	1
4	Кавадарци	19	4	1	24	4
5	Лозово	2	1	1	4	1
6	Неготино	10	5	2	17	3
7	Росоман	12	2	3	17	6
8	Свети Николе	5	2	2	9	4
9	Чашка	2	3	0	5	1
	Источен регион	75	44	25	144	72
10	Берово	6	7	1	14	7
11	Виница	6	4	1	11	6
12	Делчево	5	2	1	8	2
13	Зрновци	0	0	0	0	0
14	Карбинци	1	0	1	2	1
15	Кочани	8	11	2	21	6
16	Македонска Каменица	4	1	0	5	3
17	Пехчево	4	3	4	11	5
18	Пробиштип	17	7	2	26	13
19	Чешиново-Облешево	0	1	1	2	1
20	Штип	24	8	12	44	28
	Југозападен регион	75	33	8	116	34
21	Вевчани	2	0	0	2	0
22	Дебар	6	11	0	17	2
23	Дебарца	4	1	0	5	3
24	Кичево	16	4	3	23	8

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен	Вонреден	Контр ол.		
25	Македонски Брод	9	1	0	10	4
26	Охрид	23	8	2	33	8
27	Пласница	1	0	0	1	1
28	Струга	14	8	3	25	8
29	Центар Жупа	0	0	0	0	0
	Југоисточен регион	98	18	33	149	54
30	Богданци	3	2	1	6	3
31	Босилово	6	0	2	8	3
32	Баландово	9	2	3	14	4
33	Василево	4	1	2	7	4
34	Гевгелија	29	6	7	42	9
35	Дојран	8	1	3	12	2
36	Конче	1	1	2	4	3
37	Ново Село	5	0	0	5	2
38	Радовиш	11	0	4	15	4
39	Струмица	22	10	9	41	20
	Пелагониски регион	74	10	10	94	28
40	Битола	31	6	8	40	9
41	Демир Хисар	9	2	0	11	4
42	Долнени	3	0	0	3	1
43	Кривогаштани	2	0	0	2	2
44	Крушево	1	0	0	1	1
45	Могила	1	0	0	1	1
46	Новаци	1	0	1	2	1
47	Прилеп	16	1	0	17	4
48	Ресен	10	1	1	12	5
	Полошки регион	161	34	41	236	71
49	Боговиње	11	2	3	16	1
50	Брвеница	9	1	5	15	2
51	Врапчиште	2	0	1	3	1
52	Гостивар	51	12	3	66	36
53	Желино	13	3	1	17	6
54	Јегуновце	6	0	1	7	2
55	Маврово и Ростуша	32	7	10	49	8
56	Теарце	4	2	0	6	2
57	Тетово	33	7	17	57	13

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контр ол.		
	Североисточен регион	26	8	8	42	15
58	Кратово	6	0	0	6	1
59	Крива Паланка	10	2	1	13	4
60	Куманово	9	5	6	20	9
61	Липково	0	0	0	0	0
62	Ранковце	1	0	1	2	0
63	Старо Нагоричане	0	1	0	1	1
	Скопски регион	150	52	35	237	59
64	Аеродром	4	6	1	11	2
65	Арачиново	1	0	0	1	1
66	Бутел	6	1	1	8	2
67	Гази Баба	33	6	4	43	8
68	Ѓорче Петров	5	0	0	5	0
69	Зелениково	1	0	0	1	1
70	Илинден	18	3	5	26	8
71	Карпош	14	2	1	17	1
72	Кисела Вода	19	12	10	41	5
73	Петровец	1	3	2	6	4
74	Сарај	0	0	0	0	0
75	Сопиште	0	0	0	0	0
76	Студеничани	10	3	2	15	1
77	Центар	24	14	3	41	18
78	Чаир	5	1	1	7	1
79	Чучер-Сандево	6	1	1	8	1
80	Шуто Оризари	0	0	0	0	0
81	Скопје	3	0	4	7	6
-	ВКУПНО	- 741	- 220	- 171	- 1.132	- 363

Инспекторатот во предметниот период постапуваше по 10 закони и бројот на планирани инспекциски надзори по закони е следен:

- Закон за животната средина 318
- Закон за управување со отпад 252,
- Закон за управување со пакување и отпад од пакување 97,
- Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема 12,
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпад од батерии и акумулатори 12,

- Закон за квалитет на амбиенталниот воздух	7
- Закон за води	173,
- Закон за утврдување на цени на водните услуги	32,
- Закон за заштита на природата	51,
и	
- Закон за заштита од бучава во животната средина	6.

*Напомена: Некои од инспекциските планирани редовни надзори се вршени по 2 законски основа при што е впишан 1 надзор, а основот е по 2 закона.

Посебно би ги издвоиле предметите за правните субјекти:

- Пејпар Мил од Кочани, во кој беше утврдено отстапување на емисиите на прашина и јаглероден диоксид во однос на граничните вредности утврдени со дозволата; беше издадена наредба за префрлање од енергенс пелети на природен гас-метан, а правното лице вгради вреќаст филтер, со помош на кој емисиите на прашина од измерените 170 / 180 mg/m³ се намалија на 8 mg/m³; овој правен субјект ги интензивираше и работите на изградба на пречистителна станица и се очекува истите да се финализираат до крајот на 2021 година.
- Еуропрогрес оф с. Долно Кпњари, на кого беше одземена концесијата за минерални суровини од страна на Владата на РСМ на предлог на Министерството за економија, а врз основа на постапка спроведена од страна на Државниот инспекторат за животна средина,
- Постигнување спогодба со АД Водостопанство на РСМ со која се забрани да се продава песок и чакал пред да се реализираат проектните решенија за регулација на речните корита
- Забрана за работа на Асфалтната База КООП Инженеринг Куманово до усогласување со граничните вредности за емисија на прашина утврдени со А интегрираната еколошка дозвола,
- Отстранување на Бетонската База Арадикоп во с.Ржаничино, Петровец, која работела без Б интегрирана еколошка дозвола
- Засилени надзори во Охридско-Струшкото крајбрежје и изречените кривични пријави за насипување земја и шут во крајбрежјето во месноста Далјан и насипување земја и шут и палење трски во струшко - Калишта
- Зачестени надзори во нестандартните комунални депонии на територијата на целата држава

За сите позначајни инспекциски надзори јавноста беше редовно информирана преку официјалната ВЕБ страница.

Државниот Инспекторат за животна средина уште во 2016 година воспостави систем за добивање претставки преку Интернет страницата, а истиот е дополнет со добивање претставки преку Фб страницата односно посебна платформа за

пријавување. Во првите 6 месеци од 2021 година добиени се вкупно 311 претставки од граѓаните.

ФБ претставки	Е-пошта претставки	Веб страна претставки	Одговорени претставки	Препратени претставки до општински инспектори за животна средина	Анонимни/ Неосновани претставки
180 (60%)	41 (12%)	63 (28%)	145	65	27

Од вкупно примени 311 претставки, 82 биле наменети за инспекторите во ДИЖС, а дури 202 претставки за овластените инспектори за животна средина при општините (71% од вк.284 претставки).

ДИЖС има постапено по повеќе од половината претставки (145) со теренски инспекциски надзори, самостојно или координирано со овластен инспектор за животна средина од општините. 67 претставки се проследени до овластен инспектор за животна средина од општините или друг инспектор од Државните Инспекторати бидејќи немало правна основа за постапување на ДИЖС.

Во текот на првите 6 месеци се примени 10 барања за слободен пристап до информации од јавен карактер, сите се одговорени во законскиот рок, без дополнување на одговорите односно жалба по истите.

Обука на инспекторите и административните службеници

Во првото полугодие на 2021 година согласно Годишната програма за работа, ДИЖС вршеше континуиран професионален развој на Државните инспектори и другиот стручно-административен кадар преку спроведување на систем и програма за професионален развој на вработените односно, унапредување на знаењата и способностите со цел, квалитетно и ефикасно вршење на инспекцискиот надзор што е во согласност со стратегијата за понатамошно развивање на инспекцискиот систем во Република С.Македонија и добрата европска пракса.

Врз основа на Годишните Програми за специјализирани обуки за државните инспектори во ДИЖС, односно генерички обуки за административците, Државните Инспектори за животна средина за 2021 година реализираа 1 генеричка е-обука:

Тема – Постапување по претставки и предлози, прекршочни одредби (Закон за постапување по предлози и претставки),

Административците реализираа 1 е-обука:

Тема – Канцелариско работење, архивско работење (Уредба за канцелариско и архивско работење)

Сите државни инспектори од Државниот Инспекторат за животна средина и административците имаат континуирани специјализирани обуки за материјалните закони по системот на е-обуки, области: животна средина, заштита на природата, водостопанство, односно сите закони за кои се надлежни од овие три области, финансиско и останато административно-канцелариско работење во согласност со моментната ситуација со епидемијата предизвикана од корона вирусот.

Буџет и финансирање

Со средствата од буџетските ставки се врши редовно сервисирање на надоместоци за канцелариите во и надвор од Скопје (струја, вода, ѓубретарина, наем, загревање), потоа регистрација и сервис на службените моторни возила, надомест за гориво, услуги за мобилна телефонија и интернет, ИКТ одржување, редовен систематски преглед и осигурување на сите вработени и возилата, набавка на средства за работа (нови записници за констатација, службени легитимации, деловодници, итн), останати потреби на Инспекторатот во однос на ангажирање акредитирана лабораторија за мерење на емисии во воздух и вода, набавка на заштитна опрема, итн.

Линк до Буџетот на Република Северна Македонија за 2021 година:
<https://finance.gov.mk/budget2021/> (страници 241-242)

Прегледот за реализација на Буџетот на Државниот Инспекторат за Животна Средина за првото полугодие во 2021 година е поместен на сликата подолу.

Сметка	Поставка	Буџет	План	Реализирано	Разлика	Процент	Остаток	Процент
630	401 Основни плати	11,500,000.00	5,348,590.00	5,321,227.00	27,363.00	99.49	6,178,773.00	46.27
630	402 Придонеси за социјално	4,500,000.00	2,080,444.00	2,080,444.00	0.00	100.00	2,419,556.00	46.23
630	414480 Капитални резерви-Купување на	357,922.00	0.00	0.00	0.00	0.00	357,922.00	0.00
630	414483 Капитални резерви-Купување на	46,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	46,500.00	0.00
630	420 Патни и дневни расходи	300,000.00	300,000.00	86,740.00	213,260.00	28.91	213,260.00	28.91
630	421 Комунални услуги, греење,	2,400,000.00	2,400,000.00	871,644.00	1,528,356.00	36.32	1,528,356.00	36.32
630	423 Материјали и ситен инвентар	750,000.00	750,000.00	513,808.00	236,192.00	68.51	236,192.00	68.51
630	424 Поправки и тековно одржување	900,000.00	900,000.00	471,740.00	428,260.00	52.42	428,260.00	52.42
630	425 Договорни услуги	5,000,000.00	5,000,000.00	3,573,461.00	1,426,539.00	71.47	1,426,539.00	71.47

630	426	Други тековни расходи	465,000.00	465,000.00	161,695.00	303,305.00	34.77	303,305.00	34.77
630	464	Разни трансфери	200,000.00	200,000.00	181,064.00	18,936.00	90.53	18,936.00	90.53
630	480	Купување на опрема и машини	2,792,078.00	2,792,078.00	994,850.00	1,797,228.00	35.63	1,797,228.00	35.63
630	483	Купување на мебел	263,500.00	263,501.00	263,502.00	263,503.00	0.00	263,505.00	0.00
ВКУПНО 630			29,475,000.00	20,499,613.00	14,520,175.00	6,242,942.00	0.00	15,218,332.00	0.00
785	420	Патни и дневни расходи	2,000,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,000,000.00	0.00
785	425	Договорни услуги	11,500,000.00	7,110,292.00	1,949,823.00	5,160,469.00	27.42	9,550,177.00	16.95
785	480	Купување на опрема и машини	1,500,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,500,000.00	0.00
ВКУПНО 785			15,000,000.00	7,110,292.00	1,949,823.00	5,160,469.00	27.42	13,050,177.00	16.95
ВКУПНО СЕ			44,475,000.00	27,609,904.00	16,447,193.00	11,162,711.00	59.57	28,027,807.00	36.98

Меѓународна соработка

Меѓународната активност е посебно нагласена години наназад и важна при секојдневното работење на Инспекторатот. Инспекторатот членува од мај 2006 година во еминентната европска мрежа на Инспекторатите за животна средина IMPEL и во Европската Мрежа на Обвинители за животна средина заедно со Здружението на Јавни Обвинители на Македонија. Реализираме и тесна соработка со Европол-Мрежата за сузбивање на Криминалот во животната средина.

Во првото полугодие на 2021 година спроведени се следните активности во рамките на меѓународната соработка:

- Во јуни 2021 година е одржана Годишна Асамблеа на Национални Координатори во рамките на IMPEL.
- Во рамките на ЕВРОПОЛ, Платформа ЕМРАСТ, одржани се серија оперативни состаноци на тема криминал во животна средина, модус операнди (отпад, природа, гасови за ладење...)
- Организиран тренинг на тема опасен отпад, квалитет на воздухот, од страна на Амбасада на Јапонија во РСМ, ЈСА-Јапонска Агенција за Меѓународна соработка,
- организиран тренинг на тема квалитет на воздухот, предизвици за иднина, од страна на Амбасадата на Кина во РСМ,
- Реализирана Балкан лаб конференција во рамки на ЕУ Балканмед проект, главни водни живеалишта.

Други активности на инспекциската служба

Државниот инспекторат за животна средина во текот на 2021 година ќе ги изготви следните активности:

- ЕУ INTERREG/BALKANMED проект за нови иновативни решенија за следење на квалитетот на воздухот во Охрид, организиран интернет настан за моментален статус на проектните активности и продолжување на проектот поради пандемијата. Објавена паметна апликација за следење на квалитетот на воздухот, превод на македонски јазик. ДИЖС е координатор на проектот од македонска страна.
- ЕУ INTERREG Проект за прекугранична соработка Грција-РС Македонија, Југоисточен Плански регион во тек е изработката на Студија за Моноспитово Блато сврзана со состојбата на истото и биодиверзитетот и промоција на заштитетни подрачја и туризам во прекуграничен контекст, организиран е настан преку интернет платформа за продолжување на рокот за реализација на проектот поради пандемијата и пресек на статусот со моментните активности од проектните партнери.

*Организирани се два настани преку интернет платформа во рамки на подпроект за Ревизија на Инспекциски активности, ДИСЖ е предложен како пилот инспекторат

за вршење на ревизија на перформансите на Инспекторатот по новата европска Методологија за втората половина на 2021 година

*Организиран е еден настан преку интернет платформа во рамки на подпроект за Отпад и фискална дисциплина, Царинска Управа и Министерство за финансии.

*Организиран е настан Конференција на 4 европски мрежи на инспектори за животна средина и правосудни органи на тема борба со криминалот во животната средина.

Државниот инспекторат за животна средина е дел од Платформата за Еколошка Правда со центарот за правни истражувања и анализи.

Државниот Инспекторат за животна средина во првото полугодие во 2021 година ги имаше и следните активности:

1. Изработен Втор Шестмесечен Извештај за работата на ДИЖС во текот на 2020 година, доставен до ИС на мислење, изработка на месечни планови за реализација на инспекциски надзори за првите шест месеци во 2021 година.

2. Изработка на Годишен План за јавни набавки во текот на 2021 година по кој се реализирани јавни набавки во првото полугодие на 2021 година (сите извештаи се од отворен карактер и поместени на ЕСЈН системот), подготовка на информации до Влада на РСМ, за специфични надзори или по одреден заклучок, мислења по законски решенија, изработка на финанскови извештаи.

3. Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер-ЗСПИЈК на Интернет страната на ДИЖС. Изработен Годишен Извештај за 2020 и доставен до надлежен орган. Реализирани Одговори до заинтересирани баратели на информации согласно ЗСПИЈК.

4. Континуирана соработка со Инспекциски Совет во согласност со законските надлежности. Соработката е на законско основно ниво и постои простор од страна на Инспекторатот таа соработка во многу сегменти да се продлабочи доколку се почитуваат стручните ставови, предлози и размислувањата на ДИЖС за инспекцискиот систем во животната средина и биде донесен Законот за Инспекција во животната средина, чиешто недонесување е нотирано во повеќе европски извештаи за прогресот на државата во областа животна средина.

5. Назначено лице за спроведување на Законот за заштита на лични податоци и реализирана соодветна обука.

6. Назначено лице за спроведување на Законот за заштита на укажувачи и реализирана соодветен обука, со што согласно одредбите на овој закон ќе се овозможи прием на внатрежни односно надворешни укажувања. Контактите се поместени на Интернет страницата.

7. Засегнатата јавност може во секое време да пријави одредена нередовност која се однесува на постапување на вработените лица во Државниот Инспекторат за животна средина до раководните структури на ДИЖС по електронски пат (контакти на интернет страницата на ДИЖС) односно по поштенски пат, до Инспекцискиот Совет, до Државниот Управен Инспекторат или до друг надлежен орган во зависност од типот на пријавата. Ова е овозможено согласно Законот за животната средина, Законот за инспекциски надзор и останати закони од предметната област.

7. Отпочнато е изготвување на План за спречување на корупција во рамки на Државниот Инспекторат за животна средина согласно заклучок на Влада на РСМ.

Соработка со останати институции:

- ДИЖС партиципира во решавање на еко-инциденти и нивна превенција, вклучен е во процесот на издавање ИСКЗ дозволи односно, учествува со стручни мислења од инспекциски аспект по предлог закони и предлог подзаконски акти, ставови и извештаи за останати државни институции и други организации, а остварува континуирана соработка со Полицијата, Царинската Управа, Дирекцијата за заштита и спасување, Центарот за Управување со кризи (Стандардни Оперативни процедури и Симулациски вежби), Армијата на РСМ (НАТО вежби), Црвениот Крст, наставно-научните институции при Универзитетите во РСМ и др. институции на централно, локално, регионално ниво како ЗЕЛС и општините во државата. Исто така ДИЖС соработува и со правосудните органи и Академијата за Судии и Обвинители.
- ДИЖС согласно Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер обезбедува пристап до истите и соработува со Комисијата за слободен пристап до информации од јавен карактер, а исто така целосно се почитуваат и законските одредби од Законот за заштита на личните податоци.
- Ваквата соработка, Инспекторатот ја остварува и со Инспекцискиот Совет согласно законската рамка, со Државните Инспекторати и инспекциските служби на локално ниво пред се со Овластените инспектори за животна средина.
- Во рамките на ваквата соработка, по потреба се организираат активности за заедничко делување и обуки, како и координирани инспекции за поефикасно спроведување на законодавството.

Заклучоци и препораки

Планот за првите шест месеци во 2021 година е надминат за 266 надзори, односно за 30,7%. Реализирани се 741 од планираните 793 редовни инспекциски надзори, односно не се спроведени 52 редовни надзори. Ова се должи на мирувањето на работниот однос на еден инспектор (кој е под сомнение за поткуп) и на боледување на друг инспектор.

Реализирани се 220 вонредни надзори, што во голема мерка се должи на системот за пријави на граѓаните преку ВЕБ алатката во конекција со официјален мејл за прием на претставки и месинџер на Фејсбук страната.

Утврдени се 363 неправилности/законски повреди. За споредба, во текот на целата 2020 година се утврдени вкупно 293 неправилности, што значи во првите шест месеци се утврдени 70 неправилности или 23% повеќе од вкупниот број на регистрирани неправилности во 2020 година. Покренати се 43 прекршочни постапки, од кои 36 санкции се глоба-платен налог, а исто така се покренати 2 (две) кривични постапки.

Архивски Број: 02-921/1
29.07.2021 година

Изработил:

Сектор за координација, општи и правни работи и јавни набавки
Дарко Блинков, Раководител на Одделение

Приматели на Првиот Шестмесечен извештај за 2021 година:

- Сектор за инспекциски надзор во животната средина и природата
- Сектор за Водостопанска Инспекција
- Сектор за координација, општи и правни работи и јавни набавки
- Одделение за финансиски прашања

В.Д ДИРЕКТОР

Ана Петровска
